

Vergaderjaar 2021–2022

35 925 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2022

Nr. 30

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 maart 2022

Bijgaand ontvangt u de derde Rapportage Rijkswegennet van 2021¹. Deze rapportage bevat de jaarcijfers van januari tot en met december 2021 over het gebruik van het Rijkswegennet, de filezwaarte, de filetop-10 en het reistijdverlies.

De rapportage geeft feitelijke informatie weer en heeft niet tot doel om politieke of bestuurlijke vraagstukken aan te kaarten. Het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) heeft in november 2021 een raming op basis van CPB-scenario's gepubliceerd over de ontwikkeling van het wegverkeer tot en met 2026. De verwachting van het KiM is dat het verkeer na de coronacrisis weer zal groeien, met de inschatting dat in 2026 de verkeersprestatie op het hoofdwegennet 8 tot 9,5 procent hoger ligt dan voor de coronacrisis (2019).

Belangrijkste bevindingen in deze rapportage

De effecten van de coronamaatregelen op het verkeersbeeld zijn, net als in 2020, duidelijk zichtbaar in de cijfers. Ten opzichte van 2020:

- is het aantal afgelegde voertuigkilometers in 2021 met 4,3 procent toegenomen tot 63,6 miljard voertuigkilometers.
- is de jaarfilezwaarte met 37,3 procent toegenomen naar 5,7 miljoen kilometerminuten. De belangrijkste file-oorzaak is reguliere spitsfiles, gevolgd door incidentele files (ongevallen en pechgevallen).
- is het aantal uren dat alle weggebruikers gezamenlijk *extra* hebben moeten reizen, onder andere doordat ze in de file stonden, toegenomen met 19,7 procent. Hiermee komt het reistijdverlies in 2021 op 28,4 miljoen uur. Reistijdverlies treedt op wanneer de weggebruiker niet de referentiesnelheid van 100 kilometer per uur kan rijden.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

- is het aandeel files door werkzaamheden in 2021 gestegen tot 9,9 procent, een stijging van 1,6 procent ten opzichte van de 8,3 procent over 2020. Het aandeel files door aanleg en gepland onderhoud blijft met 5,2 procent onder de norm van 10 procent van het totaal aan files, zoals afgesproken met de Tweede Kamer. De stijging van het aantal files door werkzaamheden is te verklaren door meer ongeplande werkzaamheden. Terwijl het aandeel files door aanleg en onderhoud in 2021 met 1,0 procent is gedaald ten opzichte van 2020, is het aandeel files door ongepland onderhoud juist meer dan verdubbeld. Het aandeel files als gevolg van werkzaamheden is mede veroorzaakt door vorstschades en uitgesteld onderhoud, waarbij in het bijzonder onderhoud aan bruggen leidt tot vertragingen.
- is de A20 bij Rotterdam tussen Crooswijk en het Terbregseplein opnieuw op de eerste plek in de filetop-10 te vinden. Ten opzichte van de vorige rapportage zijn er twee nieuwe locaties toegevoegd aan de filetop-10. Dit betreffen de A27 Utrecht–Gorinchem tussen Lexmond en Noordeloos (positie 2) en de A50 Arnhem–Oss tussen Ewijk en Bankhoef (positie 10).
- is het totale economische reistijdverlies op het hoofdwegennet in 2021 gestegen met 28 procent ten opzichte van 2020. De top-3 wordt aangevoerd door de A27 van Everdingen naar Gorinchem, gevolgd door respectievelijk de A4 tussen Prins Clausplein en Kethelplein en de A20 tussen Kleinpolderplein en Terbregseplein. Er zijn drie nieuwe trajecten in de top-20 voor economische reistijdverliezen. Dit betreffen de A2 tussen Deil en Empel (positie 7), de A15 tussen Vaanplein en Benelux (positie 12) en de A2 tussen Empel en Deil (positie 16).

Ten opzichte van 2019 is het nog aanzienlijk rustig op de weg geweest, en zijn er fors minder files geweest. De jaarfilezwaarte laat in 2021 een stijgende lijn zien ten opzichte van 2020, maar zit nog steeds op minder dan 50 procent van het niveau in 2019. Ook het aantal afgelegde voertuigkilometers is in 2021 nog altijd lager dan in 2019 (12,7 procent) en tevens ligt het aantal voertuigverliesuren het afgelopen jaar nog fors lager (60 procent) dan in 2019.

In 2021 zijn er in totaal elf nieuwe wegdelen geopend. Dit betreffen extra rijstroken op de A1 tussen Rijssen en Azelo, de realisatie van een tijdelijke extra brug op de A15 bij de Suurhoffbrug, werkzaamheden aan de spitsstroken van de A15 Papendrecht – Sliedrecht en de A16 bij Rotterdam, en een reconstructie van knooppunt A28-N340 Vechtdalverbinding. Daarnaast zijn er nieuwe aansluitingen gerealiseerd voor de A4 Rotterdamsebaan, A6 Lelystad airport, A67 Veldhoven-West, A4 en A44 Rijnlandroute, A16/N3 Dordrecht-Willemsdorp (richting zuid), A15/N3/N214 Papendrecht. In totaal is er 39 kilometer aan nieuwe strooklengte opgeleverd in 2021.

Elke rapportage bevat specifieke thema's. In deze rapportage zijn dat, naast de gemeten effecten van de coronamaatregelen op het verkeersbeeld, het groot onderhoud aan de A12, en verduurzaming van de asfaltketen.

Specifiek thema: COVID-19/Corona in relatie tot het Rijkswegennet

Sinds het uitbreken van de pandemie en de hieraan gekoppelde coronamaatregelen van de overheid is een heel ander verkeersbeeld waarneembaar. In dit hoofdstuk worden de effecten van de maatregelen op het verkeer inzichtelijk gemaakt per week.

Specifiek thema: Groot onderhoud A12

Van 27 september tot 7 oktober 2021 was de A12 richting Den Haag tussen knooppunt Oudenrijn en Nieuwerbrug volledig afgesloten vanwege werkzaamheden. Met een volledige afsluiting van meerdere dagen achter elkaar kon er in korte tijd veel werk worden verzet. Rijkswaterstaat vernieuwde onder andere het asfalt en voerde verschillende onderhoudswerkzaamheden uit.

Specifiek thema: Verduurzaming van de asfaltketen

Het doel van Rijkswaterstaat is om in 2030 volledig klimaatneutraal en circulair te werken. Eén van de werkterreinen met de meeste CO₂-uitstoot en materiaalgebruik is wegverharding en dus asfalt. Om iets aan deze uitstoot te kunnen doen is het goed om naar alle aspecten van asfalt te kijken. Langs de hele asfaltketen is enorme winst te behalen door de CO₂-footprint te verkleinen: van het materiaal, het productieproces, het vervoer, de verwerking, tot naar het gebruik.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers